

Temeljni zakon o kmetijskih zadrugah

I. Temeljna načela

1. Splošne določbe

1. člen

Kmetijske zadruge so gospodarske organizacije, v katere se združijo delovni kmetje, zato da zboljšajo kmetijsko pridelovanje, da zvišajo svojo življenjsko raven in da zgradijo socializem na vasi.

Ustanovniki kmetijskih zadrug so lahko samo delovni kmetje.

Država prav posebno skrbi za kmetijsko zadrugništvo in mu daje podporo in olajšave.

2. člen

Kmetijske zadruge so lahko splošne kmetijske zadruge ali pa kmečke obdelovalne zadruge. Le izjemoma lahko obstojijo tudi druge vrste kmetijskih zadrug, vendar mora biti njihova ureditev v skladu z določbami tega zakona.

Kmetijske zadruge se lahko pečajo z vsemi kmetijskimi panogami (s poljedelstvom, živinorejo, vinogradništvom, sadjarstvom, vrtnarstvom itd.), z nakupom in prodajo in tudi z dopolnilnimi gospodarskimi panogami (z gozdarstvom, ribarstvom, čebelarstvom, lovom in pod.).

Kmetijske zadruge se lahko pečajo tudi z lokalno obrtjo in industrijsko obrtjo, in sicer v prvi vrsti zaradi lastnih potreb. V ta namen lahko ustanovijo obrtne in industrijskoobrtne delavnice, v katerih delajo z lastno delovno silo.

3. člen

Kmetijske zadruge vodijo zadrugniki po svojem zboru in po drugih svojih organih, ki jih sami volijo in razvezujejo.

Organ zadrug je zadrugni zbor.

4. člen

Kmetijske zadruge imajo svoja zadrugna pravila. Sestavijo in sprejmejo jih same v skladu z določbami tega zakona, z drugimi predpisi in z določbami zglednih pravil.

Zgledna zadrugna pravila izda za vsako vrsto zadrug posebej minister za kmetijstvo FLRJ po predlogu glavne zadrugne zveze FLRJ.

5. člen

Kmetijske zadruge se lahko združijo v zadrugne zveze.

6. člen

Kmetijske zadruge in zveze kmetijskih zadrug so pravne osebe.

2. Materialna podlaga zadrug

7. člen

Materialna podlaga za delo zadrug so proizvodna sredstva; ta sredstva so lahko ali zadrugna last ali državna last, če jih da država zadrugi v uporabo, ali pa last zadrugnikov, če jih ti vložijo v zadrugo v skupno uporabo.

Pridelki in drugi dohodki, ki jih zadruge pridobijo z uporabo državnega premoženja ali premoženja svojih članov, ki ga ti vložijo v zadrugo, so državna last.

8. člen

Vsi dohodki zadrug se uporabljajo za to, da se poveča zadrugna lastnina in s tem razširi pridelovanje, da se izpolni druge naloge zadrug, da se poravnajo njene obveznosti in plača delo zadrugnikov.

9. člen

Zemlja, ki je zadrugna last, ne more na nikakršen način preiti v zasebno last. Vsako pravno opravilo, s katerim se odsvoji zemlja, ki je zadrugna last, je nično.

Zadrugne smejo prenesti zadrugno zemljo v last države ali kakšne druge zadrugne organizacije, smejo jo pa tudi zamenjati za drugo zemljo.

Zemlja, ki je zadrugna last, se ne sme dati nikomur v uporabo, razen če zakon določi kaj drugega.

Z drugim zadrugnim premoženjem razpolagajo zadrugne v mejah predpisov, ki jih izda vlada FLRJ.

10. člen

Zadrugno premoženje živi isto varstvo kot splošno ljudsko premoženje.

11. člen

Kmetijska zemljišča, ki so državna last, se lahko dajo kmetijskim zadrugam v brezplačno uporabo za določen ali nedoločen čas.

Državno zemljišče dodeli zadrugam organ, ki ga ima v svoji upravi; če pa ima to upravo okrajni ali krajevni ljudski odbor, dodeli zemljišče okrajni ljudski odbor s privolitvijo oblastnega ljudskega odbora, prej pa mora zaslišati še krajevni ljudski odbor, če gre za zemljišče, ki je v upravi krajevnega ljudskega odbora.

Državno zemljišče se dodeli s pogodbo.

Državno zemljišče, ki je dano zadrugi v uporabo, se sme dati v uporabo komu drugemu samo z dovoljenjem državnega organa, ki ji je zemljišče dodelil.

V uporabo dano državno zemljišče se lahko zadrugi odvzame samo v izjemnih primerih, ki so določeni z zakonom.

12. člen

Proizvajalna sredstva, ki so državna last, daje lahko državni organ, ki ima pravico do njihove uprave, s pogodbo v uporabo kmetijskim zadrugam, in sicer za plačilo ali zastoj. S pogodbo se določi, kako in s kakšnimi pogoji se ta sredstva lahko uporabljajo.

13. člen

Zadrugne morajo varovati, ohranjevati in večati splošno ljudsko premoženje, ki jim je dano v uporabo.

14. člen

Medsebojne pravice in dolžnosti zadrugnikov in zadrug, ki se tičejo v za-

drugo vložnega premoženja zadrugnikov, se določijo s predpisi državnih organov in z zadrugnimi pravili.

15. člen

Kmetijske zadrugne morajo premoženje svojih članov, ki so ga vložili v zadrugo, uporabljati ali kako drugače z njim razpolagati v skladu s svojo vrsto in s svojimi nalogami in v okviru zadrugnih pravil.

3. Gospodarski plan zadrug

16. člen

Kmetijske zadrugne delajo na podlagi svojega gospodarskega plana.

Gospodarski plan zadrug obsega poleg gospodarskega delovanja zadrug tudi še gospodarsko delo, ki ga zanjo opravljajo zadrugniki na lastnih posestvih, kolikor ne gre za delo na ohišju.

17. člen

Gospodarski plan kmečke zadrug je sestavni del gospodarskega plana okrajne zveze kmetijskih zadrug in je po njem zvezan z državnim gospodarskim planom.

Okrajna zveza kmetijskih zadrug sestavi in sprejme svoj gospodarski plan na podlagi planskih nalog, ki jih dobi od okrajnega ljudskega odbora. Plan okrajne zveze kmetijskih zadrug je sestavni del okrajnega plana.

Gospodarski plani zadrug in zadrugnih zvez se sestavijo in sprejmejo v skladu s pravili planiranja.

18. člen

Gospodarski plan kmetijske zadrug potrdi okrajna zveza kmetijskih zadrug.

Pri delu za potrditev plana kmetijske zadrug sta navzoča predsednik zadrug in en član upravnega odbora.

Predsednik kmetijske zadrug in en član upravnega odbora smeta biti navzoča tudi na seji izvršilnega odbora okrajnega ljudskega odbora, na kateri se v okviru plana okrajne zveze kmetijskih zadrug obravnava potrditev gospodarskega plana njune zadrug.

4. Zadruga in zadrugniki

19. člen

Vsi člani kmetijske zadrug imajo enake pravice.

20. člen

Kmetijska zadruga uporablja za svoje delo praviloma samo delovno silo svojih članov.

21. člen

Zadrugniki dobijo za svoje delo v zadrugi plačilo, kakor ga določajo pravila in določbe tega zakona.

22. člen

Premoženje, ki ga vložijo v zadrugo, morajo zadrugniki izročiti zadrugi v takšnem stanju in na takšen način, kakor to določajo zadrugna pravila.

Člani kmečkih obdelovalnih zadrug obdržijo ob pristopu k zadrugi v svoji osebnosti lasti ohišje in delovne pripomočke, ki so jim potrebni za njihovo lastno gospodarstvo.

Prav tako obdržijo tudi potrošne predmete in predmete za osebno rabo.

23. člen

Zadruga mora ohranjevati in varovati premoženje, ki ga zadrugniki vložijo v zadrugo.

II. Ureditev

1. Ustanovitev

24. člen

Predlog za ustanovitev kmetijske zadrug lahko poda z republikanskimi predpisi določeno število delovnih kmetov (ustanovnikov).

Ustanovniki morajo sestaviti načrt zadrugnih pravil, ga podpisati in predložiti izvršilnemu odboru tistega oblastnega ljudskega odbora, na katerega območju naj bi zadruga imela svoj sedež, da ga potrdi.

Zadrugna pravila se ne potrdijo, če niso v skladu z zakonom ali če posebe ne okoliščine kažejo na to, da se zadruga ne ustanavlja z namenom, da bi izpolnjevala naloge, ki so dane kmetijskim zadrugam s tem zakonom.

Izvršilni odbor oblastnega ljudskega odbora potrdi tudi spremembe in dopolnitve pravil, ki jih sprejme zadrugni zbor.

Zoper odločbo, s katero se zavrne potrditev zadrugnih pravil, se smejo ustanovniki v 30 dneh pritožiti na ministar za kmetijstvo republike.

25. člen

Ko je načrt zadrugnih pravil potrjen, skličejo ustanovniki ustanovni zbor.

Ustanovni zbor sprejme pravila kmetijske zadrug in izvoli njene organe.

Upravni odbor zadrug mora takoj po ustanovnem zboru predlagati registracijo zadrug izvršilnemu odboru okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, na katerega območju bo zadruga imela svoj sedež.

Izvršilni odbor zavrne predlog za registracijo, če ustanovitveni postopek ni v skladu z zakonom, in naroči ustanovnikom, naj ga spravijo v sklad z zakonom.

Zoper odločbo, s katero se zavrne predlog za registracijo, se sme upravni odbor kmetijske zadrug pritožiti v 30 dneh na izvršilni odbor oblastnega ljudskega odbora.

26. člen

Kmetijska zadruga velja za ustanovljeno s tistim dnem, ko se vpiše v zadrugni register.

2. Članstvo

27. člen

Člani kmetijske zadrug (zadrugniki) so lahko delovni kmetje obeh spolov, ki so dopolnili 16 let. Izjemoma sme biti član kmetijske zadrug tudi, kdor še ni dopolnil 16 let, če ima zemljo ali druga proizvodna sredstva. Za pri-

stop k zadrugi pa mora imeti dovoljenje skrbstvenega organa.

Pravico, da odločajo, da volijo in da smejo biti izvoljeni v organe zadrug, imajo zadrugniki, ki so dopolnili 16 let.

Člani kmetijske zadrug smejo biti tudi tisti, ki niso kmetje, če imajo strokovno znanje, ki je potrebno zadrugi, in če delajo samo za zadrugo.

Bogati kmetje smejo biti samo izjemoma sprejeti v zadrugo, če daje njihovo razmerje do ljudske države in do zadrug poročilo, da bodo spoštovali zadrugna pravila in izpolnjevali svoje obveznosti do zadrug.

Kdor je obsojen na izgubo državljan- skih pravic, ne sme biti ustanovnik zadrug in tudi ne sme biti izvoljen v organe zadrug, dokler kazen traja.

28. člen

Zadrugniki so tudi disciplinsko odgovorni, če kršijo zadrugna pravila, delovno disciplino in druge dolžnosti, ki jih imajo v zadrugi.

Natančnejše določbe o disciplinski odgovornosti članov kmetijskih zadrug izda zadrugni zbor na podlagi predpisov vlade FLRJ.

29. člen

Članstvo v kmetijski zadrugi preneha z izstopom, s stalno izselitvijo z območja zadrug ali z izključitvijo.

Obenem s prenehanjem članstva prenehajo vse članske pravice v zadrugi.

30. člen

Vsak zadrugnik lahko izstopi iz kmetijske zadrug, in sicer takrat in tako, kakor je to določeno v zadrugnih pravilih.

Člani kmečkih obdelovalnih zadrug ne morejo izstopiti iz zadrug, preden ne pretečejo tri leta, odkar so k njej pristopili.

Svoj izstop iz kmečko-obdelovalne zadrug morajo zadrugniki pisмено sporočiti zadrugi tri mesece prej, preden pretečejo tri leta, odkar so pristopili k zadrugi. Članstvo preneha, ko preteče koledarsko leto, v katerem se izteče triletni rok.

Če pa so tri leta od pristopa h kmečki obdelovalni zadrugi že pretekla, lahko zadrugniki izstopijo po preteku vsakega nadaljnjih treh let, če zadrugi svoj izstop pisмено sporočijo tri mesece prej, preden pretečejo ta tri leta. Tudi v tem primeru preneha članstvo, ko preteče koledarsko leto, v katerem se izteče triletni rok.

Zadrugniki lahko vsak čas izstopijo iz kmečke obdelovalne zadrug, če mislijo oditi na delo v državna gospodarska podjetja ali ustanove. V takšnem primeru ostane njihova zemlja v zadrugi ob istih pogojih kot zemlja drugih zadrugnikov.

31. člen

Člani kmetijskih zadrug so lahko izključeni iz zadrug, če delajo zoper njene koristi ali če kako drugače kršijo zadrugna pravila.

32. člen

O sprejemu ali izključitvi iz splošne kmetijske zadrug sklepa upravni odbor zadrug z večino glasov. Zoper ta sklep se lahko v petnajstih dneh vloži pritožba na zadrugni zbor. Sklep upravnega odbora o sprejemu ali o izključitvi mora potrditi zbor, čeprav ni bila vložena pritožba. Dokler zbor ne izda takšnega sklepa, velja sprejeti sklep upravnega odbora.

O sprejemu ali izključitvi iz kmečke obdelovalne zadrug sklepa zadrugni zbor z večino glasov.

Zoper sklep zbor o sprejemu se lahko pritoži tisti, ki ni bil sprejet, in vsak zadrugnik, zoper sklep o izključitvi pa samo tisti, ki je bil izključen. Pritožba se vložijo na okrajno zvezo kmetijskih zadrug v petnajstih dneh. Če okrajna zveza kmetijskih zadrug ugotovi, da je sklep zbor nepravilen, se skliče nov zbor, na katerem morata biti navzoči najmanj dve tretjini zadrugnikov, ki imajo glasovalno pravico. Sklep zbor se sprejme z večino glasov navzočih zadrugnikov. Ta sklep zbor je dokončen.

33. člen

Z zadrugnimi pravili se lahko določi, da se ob pristopu k zadrugi plača pristopnina.

34. člen

Organi kmetijske zadrug so: zbor, upravni odbor in nadzorstveni odbor.

35. člen

Zbor kmetijske zadrug sestavljajo vsi člani zadrug, ki imajo pravico odločanja.

Splošne kmetijske zadrug, ki imajo več kot petsto članov, lahko v svojih pravilih določijo, da sestavljajo zadrugni zbor odposlanci, ki jih na svojih shodih izvolijo zadrugniki.

36. člen

Zbor, ki je najvišji organ zadrug, sprejema sklepe o vseh splošnih in pomembnejših vprašanjih, ki se tičejo zadrug. Zbor opravlja posebno tele zadeve:

• sprejema in spreminja pravila zadrug in svoj poslovnik;

• voli, razvezuje in odstavlja predsednika in druge člane upravnega in nadzorstvenega odbora;

• pretresa letna poročila upravnega in nadzorstvenega odbora;

• sestavlja gospodarski plan in letni končni račun zadrug;

• sprejema sklep o razdelitvi letnih dohodkov zadrug;

• daje upravnemu odboru navodila za delo zadrug;

• odloča o prenehanju, razdelitvi, združitvi in pridružitvi zadrug in o ločitvi od zadrug;

• določa najvišji znesek posojila, ki ga sme zadruga najeti;

• sprejema sklepe o revizijskih poročilih in o predlogih in pritožbah zadrugnikov.

Zbor se sklicuje po poslovniku in po njem dela.

37. člen

Redni letni zbor imajo zadrugne vsako leto do 1. februarja; skliče ga upravni odbor. Če ga upravni odbor do tega roka ne skliče, ga skliče nadzorstveni odbor najpozneje do 8. februarja. Če pa ga do tega roka tudi nadzorstveni odbor ne skliče, ga skliče sami zadrugniki do 15. februarja.

Razen rednega letnega zbora so še zbori, ki se skličejo, kadar koli to terja potreba, posebno pa pred začetkom pomembnejših kmetijskih del. Te zbre skliče predsednik upravnega odbora sam od sebe ali po sklepu upravnega ali nadzorstvenega odbora ali pa na zahtevo tretjine zadrugnikov.

38. člen

Vsak zadrugnik oziroma odposlanec se udeležijo zbora osebno in ima pravico do enega glasu.

Zbor veljavno sklepa, če je navzočih več kot polovica zadrugnikov oziroma izvoljenih odposlancev.

Če ni na zboru navzoča polovica zadrugnikov, se zbor preloži za en dan, in potem veljavno sklepa s tistim številom zadrugnikov, kolikor jih je na zboru navzočih.

Kadar se sklepa o spremembi ali dopolnitvi zadrugnih pravil, o prenehanju, razdelitvi, združitvi ali pridružitvi zadrug ali o ločitvi od zadrug, morata biti navzoči najmanj dve tretjini zadrugnikov.

Zbor sprejema sklepe z večino glasov navzočih zadrugnikov.

39. člen

Redni letni zbor vodi delovno predsedstvo, ki ga izvoli zbor izmed sebe. V delovnem predsedstvu so predsednik zbora, trije člani in zapisnikar. Druge zbre vodi predsednik zadrug.

Zapisnik zbora podpišeta predsednik zbora in zapisnikar.

40. člen

Upravni odbor vodi vse delo zadrug. Upravni odbor lahko naloži v okviru zadrugnih pravil nekatera opravila posameznim svojim članom.

V upravnem odboru zadrug so predsednik in štiri do deset zadrugnikov.

Predsednik upravnega odbora je predsednik zadrug in osebno vodi njeno delo. Predsednik predstavlja in zastopa zadrugo in zanjo podpisuje v imenu upravnega odbora.

Zadruga ima lahko enega ali dva predsednika.

41. člen

Upravni odbor se skliče najmanj vsake petnajst dni. Na svojih sejah sklepa z večino glasov.

Sklep upravnega odbora se mora-j o držati vsi zadrugniki.

Za svoje delo je upravni odbor odgovoren zadrugnemu zboru.

42. člen

Predsednik in tisti člani upravnega odbora, ki stalno delajo v vodstvu zadrug, dobivajo za svoje delo plačo, ki se ravna po sklepu zbora.

43. člen

Nadzorstveni odbor spremlja vse delo zadrug in nadzoruje delo upravnega odbora in uslužbencev zadrug. Nadzorovati mora, kako se izpolnjuje plan,

pregledati letni končni račun zadrug in o tem poročati zboru.

V nadzorstvenem odboru so trije do pet zadrugnikov.

Člani nadzorstvenega odbora izvolijo izmed sebe predsednika.

Člani upravnega odbora ne morejo biti obenem tudi člani nadzorstvenega odbora.

(Nadaljevanje v št. 14.)

DOPISI

Prizadeti KS. — Vašega dopisa ne bomo objavili, ker se na njem niste podpisali s polnim imenom.

Glede razmer pri KLO Pobrežje in uradovanja predsednika ter preobremenjenosti agministratorja nam lahko daste osebno obširnejše podatke. Nedvomno vam ne gre samo za dopis, temveč za odpravo napak in nepravilnosti, ki jih ljudstvo odkriva, čuti se pa pri tem premalo odločno, da bi jih odpravilo. Urednik

Gimnazija v Ptuj

Na gimnaziji v Ptuj je te dni položilo zrelostni izpit dvajset osmošolcev in sicer: Požlep Stefan, Trstenjak Francka, Sevnik Velena, Vrič Rudolf, Senčar Miljan, Meider Henrika, Primožič Dušan, Šterman Vid, Sreč Marica, Kampus Marica, Nemec Danila, Tomažev Zdravko, Koser Valter, Domanjko Danilo, Medved Vilijena, Kranjc Martin, Voda Ivan, Ovičar Zora, Dokler Breda, in Brglez Ivanka.

Kot najboljši dijak ptujske gimnazije se je pokazal tov. Požlep Stefan, ki se je prav tako izkazal pri delu v Mladinski organizaciji. Kot tak se je udeležil 27. junija t. l. sprejema najboljših dijakov na področju LR Slovenije pri ministru za prosveto, tov. dr. Jožetu Potrču.

PTUJSKA STUDIJSKA KNJIZNICA IN NJENO POSLOVANJE V I. POLETJU

Ptujska študijska knjižnica se ni dokončno urejena, vendar je v času od 1. januarja do konca junija t. l. izposodila 246 knjig.

Največ knjig je bilo posojenih literatoma, in sicer 93, medtem ko so si zasebniki izposodili 4 knjige. Pravniki so potrebovali samo 3 knjige, zdravniki, inženirji, umetniki in industrijci pa po 1 knjigo